

א. קריב והשבינת ישראל

מאת דן מירז

קבוצת מאמריו של א. קריב, אשר צדה ויחוד לוי, מאכרים שבאו לע" רוך חשבון מחודש של ספרותנו ה" חדשה וערנית, הומיעה במהירות ה" דשה (בשם "עטרה ליושנת"), בתור ספת רבת פסות ומשמעות: מסת ספרות רבת פרקים שכולה נסיון לערער את זכרו של דוד פרישמן ולסלקו מן השנתיאון הספרותי ש" לנו אחת ולתמיד. כן גוסס כאן גמת פגאמיז של קריב על בעיית הספרות במדינת ישראל.

ביקורת ללא חוש ביקורת

התבוננות בבהות פתיבתו הביקורתית של קריב, תביאנו למסקנה ש" אין לפגוע, למעשה, ביקורת ספרות במובנה הנדור והפגאמיז. קריב ה" סר כל אותם כלים הנותנים בבחישה על עניני ספרות מסתמם המפשי של ביקורת, אם במובנה האימפטי ואם במובנה המקרייהיסטוריסטי. חוסר זה מתבלט בעיקר במסמ על דוד פרישמן, שהיא, כשלעצמה, א" פשר, עניין לעיון ספרותי ואולי גם ספיקולוגי מיוחד. במסמ זו מתגלה קריב בכל רטיסות כתיבתו, שעה ש" הוא בא לגתח סיפור זה או אחר ש" כינה איסתטית שהורה, הכלים העומ" דים לרשותו באעה זו הם כה דלים עד שלמעשה, אין לפגוע כאן אלא ביקורת "רום" פרישמינית מחיפה ב" סגנון. שם כל מליצותיו נשמרת בו גמישות וחינניות שבמדרגותיו, לא גדול הצעד שנעשה בקטעים אלה מ" קטעי הביקורת המפורסמת של מ. ל. ליליינבלום על כל שירי יל"ג הדב" ית בין שתי המסות עשוי להתגלות פסקיף ביותר, מה ש" עומד אצל חסר כלי מתוך ומודרך עפי עיק" רון של רחיוויה ספרותית בעלת כ" ון לאומי ספרותי, ומגנת את ארי ההשכלה על שיוחה לנסות ישראל דמות דיוקן כעורה — כן הדבר גם כאן, מה ש" אין ניהוחו של אותו אדם עולה על פרפרזה פרוזאית של היסורים, אחר אחר, בתוספת שאלות דיסטוריות וסימני ! Sic, כן אין לנו כאן, במסמ שנכתבה כשבועים שנה לאחר מכן, אלא אותה שיטה קלוק" לת של פרפרוזות בצירוף דיטוריקה שופת, אין קריב משתמש במונח ביקורת אחד כהלכות, פרשת הש" טוס ב"אפקט", שהיא עניין גדול בביקורת, שהומה לגמרי, האשכחתי את פרישמן שהוא מתכוון, לעשות רושם" על קוראיו מאימה לכל ס" רות ולכל אסנות, שכן בניתוח פ" שת אפקטים ורושם צדיק הרושם לע" גות במיב האפקט ובטוב הפרשם המ" גוקעים במיסור או בשיל הנידון.

לעת, אחוז הכבקר דגן באיתה דעה שפסטרית ההשכלה לא נחזונו לא"י גות, ושיסדרת טיפסי שחייבנו ר" שצמץ הסנסטימנטליות שביצירתם — מכוונים הם, והרי ספרות ההשכלה אינה חדלה לדון בימה ולשאף אליו והיא נתפסת על בני התקופה כספ" רות בעלת ערכיות איסתטית מרר מסת ביותר, דאי, את הימה יצרה לפי עמסיה, לפי צרכיו ולשרוי של הדור, לפי מה שהייתה מסוגלת לס" סוג כן הרוץ על פי כמנה הפנימי, כמס כן לא במל הדור שלאחריה אף לרעו כן ה"מועיל, היינו מבי חינת דרכי העם במסבר של התפר ררות מסגרת חייו העממיים (התפר ררות שבאת עקב התמיכים כלכליים הברתיים ולא עקב המיזי לשונם של מנדלי או של יל"ג).

התעלמות מן האמת

אבל קריב חסר לא רק פרמפקט" בה וכשר עיון היסטוריוני אלא אף בקואת מסקנת בחומר שכה מסהר הוא לקרוא עליו תיגר ולחסמו עליו את הגולל, טענתו בדבר הסרון דמר יות, ש"טוטי אנשים בישראל, הימי הנמס המי הלב, שלומי האמונים, בעלי הנשמה" במסורתנו נדאית כ" מעשה בורות לכל הבקי במיסורת הגיאורומנטית" רבת האנפין שנת" פתחה אלצלו, ולמעלה מזה: המעיין במדוקדק בהתפתחות הסיפורת העבי רית בוצא ש"ו הקיסרונג והקילום קלוד בה לכל ארבה, מספר סימפי סומטי כבדריצ'בסקי הוא בעת ובצ"י נה אחת גדול מעריצי ההיסודות ו" מור שבמקברי ישראל לדורותיו, ו" סורת של סינכרוניזות, של בדיבבד"

יות זו שפירה במסורת לעצמם ימי ההשכלה, הטענה בדבר והימי כל ביאליק לורם העיקרי בספרות, ברבר "חידוסי" בנייה לבית המדרש, א" חל ש"ם, — יסודה באי ידיעות כל המכיר במסורת של שנות הטעונים והתשעים (עזרא גולדין, למשל) א" אף בדרך הטיפול הכפולה כל סופר כסמולנסקי בבית המדרש (תיאורו ב"התורה בדרכי החיים" והסניגוריה עליו ב"גמול ישרים") בדבריו יל"ג על כ"ר חילוק, כרשעים כנון, סל"י חות" מסל דוד פרישמן, שגוא נמס קריב אנב שרשימה זאת, שאשר היה בהחלט לכוללה ב"עטרה ליוש" נה" על פי רותה, על פי חלוקת הער" ל"ם בה ליהודים ולגויים, מתעלם ק" רוב (למר), יודע שאין ביאליק אלא מריה האפיל של מסורת ארוכה, והרי גם עמרתו של ביאליק לגבי בית המדרש אינה אחרת כלל וכלל.

עצם הצגת הדור, שקרא בצמא בסנות השכיחים את, עת לפעמ" ואת "אבן ישראל", שהגיה דוד אחד אי שניים קודם לכן את היסוד לשילור" סופיה הלאומית המדרגית שלנו ב" סורה נבוכי הופך, הנהגה ב"גור" בבלי וב"בית יהודה", שבלע קוספרי לציות היסטוריות ארכי"לאומיות ס" של דבא"ג וסולמן, שקלט את תורת הלאומית של שד"ל, שפר זמר למרי טירולוניות היהודית והרנג עברות ספריותם של פרידברג ומיליסון ו" בורג" אליוס דיורעאלי, שכולם שיר הלל לייחוד ישראל, הצגת דור זה כדור שתורתי, שערבה כשחק מאד גים חזרה וחרתה על דגלה: גיהיה ככל הגויים, כ"דור חורג בישראל — אי אפשר לך לרעת מה גובר בה:

בורות או התעלבות ודונית בהאמת, דור ההשכלה הוא דור כהשכני בידי ראל מיסום שבו נעקרה המתחבה ה" לאומית ששורשה הסופראלי ועברה לפניה ההופניסטיים"הסיקולורים, ר בתורת שכואת אין הציונות והסוד" יאליזום אהודי אלא פירושים ספר רשיה, בצדק טרזן אחד מניבוריו של הון: היא [ההשכלה] שכבשה דוד לפני הציונות והציואליזם ב" ישראל, כולם כמנה ובה, כולם הד" ליקו את נרם מנדה הדלוק, פסלעה ובסקולורה ומשפתה עלו כולם, חס" חלוקת מסנה פירושה המתלוקת פי הנחת אהודי מ"סר לאומיים"חילון" יום לישראל, הנחת העומרת ביסוד קיומו עתה.

הקריאה ל"חזרה בתשובה"

בניין מחשבתו ההיסטורית הכתקי ברו של קריב הוא בניין קלפים, ש" חזרו בהקפזה נאיביות תגסיות והת" עלמות ודונית פגובות האוכרות דרשני, אבל כמס כליליינבלום ב" מאמרו הנ"ל אין קריב קובע תיזה מחקרית וביקורתית אלא תיזה אוב" לציטטים, בכל, מחקרית אין קריב מתכוון אלא להזה, ועל פי דרישור רים (הודאת המחבר: בדיקת ה" ספרות מבחינת הוות — פניה ל" בדק פרצות כהיגו החדשים"), ר דבר זה הוא הפסולה לדברים, בכל רוביבי הסילופים שבהם, — השיבה ורוביגות, דומה שבקלאות להשגה לאומית מבטא קריב רוח הההלכת כיום בקרב חלק מתתהיים על דרכת של תרבותנו במסבר רחמני זה ש" הגענו אליו עתה, דווקא כשנות ה" קופתנו, כן המעורר כבוד יש גם בעצם עמדתו: קריב לגבי המקרי דו של הסופר, קבועת כיוון התפת" חות החיים הקיצוצים הלאומיים (ב" צד תופשי הנהגה במדינתנו, ולא כ" מיה מחותה כהם, יש עוד אחד ה" גוסא באהדיות לצ" ולפדינה, להזה ולעתידי ("הסופר") ודומה שבכ" כחדש הוא עלינו אמת שהיתה מחו" רת בתכלית דווקא לסופרי תקופת ההשכלה, המאוסים עליה, התביעות המפרזות שמעביר הוא לפני המדר" זה והספרות הן תגובה לגיטימיות של איסורו על התרשת אבוך הדורך האיפסת רבים כאתנו, מוכן, שגרי הוח סביבות המסבר כתגלה קריב שוב נאיביות, בחוסר כלי מחשבה ובדלות יכולת ניתוח דיבורים על דוחות ש" ויפת הנאבקות מקדמת דורות, על מלש ר"ע שנהלחה לה" גינת התחיה — וגמשלו בעלי, ח" אוריות" בניינות שהותם סתמה (אחה"צ? הרצלו בורכוב? א. ד. גורדון? ברל צולנסון?) — ונעיצת כל הרע בביקורה חיי הגלות שבכת" כי מנדלי ותלמידיו, אינם שוב אלא ערות נוספת להוכר כל יכולת כצד קריב לעיון בתופעות היסטוריות עיון של מס, בדיקת הגיבוה הגוללות בהרבה מעיקרה בארץ לארץ, מונף חיים כלכלי"הברתי"רדתני אחד למש" נהג, אינה ימות אף בקירוב לבדי ית ריתוק של הנוצר מהרו ומערכי חיים של יהדות הגולה, שהיא למע" שה, מוקד העיון בספר, אין קריב מתחיל לחדר, באשר אינו תוסס

שולמית מילון בתפקיד פרנסאו ראשי-גור — רישום מאת צילה בינדר

התעלמות מן האמת

משוררים וביקורת

בביתנו אף לידי הרוסא וזל... ג' מיום 14 ביוני 1935... תב לה המסורד האירי הגדול חי... ליאם באסטר ייסס (1939-1865)...

בביתנו גדולים הקרובים בערך... ג'ים ספורדיים. כל רבוע מן ה... רבועים האלה מכל כמה שי...

ההשקלה על רקע תקופתה

בצמח אן התעלמות נאיבית זו של... קרוב מן הרקע. מן המניע עליו המר... ג'ע הרומסדורים כפרשת פרומטאן...

היה דרך אגב. היה מבקר שר... רה גדול. אלא שמבחינתו של ה... יצרים הגדולים. חש שדבורים...

למקרא דברים אלה עולה בוכ... רונט אנגוסט ויהלם שלג, שלא... וכה להיות ב'הדר הביקורת'...

י'ס. כידע. לא היה המשורר... הגדול היחיד שפנה אה אתה ב... אכנתנו. ארכימסי רבים גם...

ע'תה עלי לדרבן. כי נדרשתי... ל'טואלי. על... ל'החבר. אינוסטי ויל'... ה'לם שלג. ל'ר תצפתי עוד עתה...

ואם כך הדבר ייצוצים הנדר... ל'ים. על אהת כמה ובמה מבק'... ר'ים. ה'חבה עלינו ל'זכור' כ'חבה...

חוסר חוש היסטורי זה מביא את... קרוב ל'ירי א'סטרדים לצורך כל ס'א...

דומה להפיתו זו היא המהות של... קרוב על הניגוד שבין תכונות ה'ב'...